

UN SENIOR AL ȘTIINȚEI CHIMICE ACADEMICIANUL AURELIAN GULEA LA 70 DE ANI



Născut la 28 mai 1946 în s. Baraboi, raionul Dondușeni.

Chimist, domeniul de cercetare: chimia anorganică și fizică. Doctor habilitat în științe chimice (1991), membru corespondent (2007) și membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (2012).

Calea mare și largă a vieții academicianului Aurelian Gulea este impresionantă, fiind bogată în multiple realizări științifice. Perseverența, creativitatea, capacitatea enormă de a cunoaște lucruri noi și de a atinge scopul urmărit sunt doar câteva dintre calitățile care îi definesc personalitatea.

Chimia l-a pasionat încă de pe băncile școlii medii din satul natal Baraboi, astfel că alegerea de a studia la Facultatea de Chimie a Universității de Stat din Moldova a fost firească. De altfel, ca și jaloanele ascensiunii sale: doctorand la Institutul Rădii din Sankt Petersburg, colaborator științific la Institutul de Chimie al AȘM, lector superior la USM, profesor invitat la Universitatea din Algeria, conferențiar universitar, profesor universitar, șef de catedră, director al Departamentului Chimie la Facultatea de Chimie și Tehnologie Chimică a Universității de Stat din Moldova, academician coordonator al Secției Științe ale Naturii și Exacte a Academiei de Științe din Moldova.

Din anii 1970 și până în prezent, viața și activitatea sa se asociază cu Universitatea de Stat din Moldova. Deși pe parcurs a avut mai multe oferte tentante, a rămas un patriot fidel al Alma Mater – Facultatea de Chimie și Tehnologie Chimică a Universității de Stat din Moldova, căreia i-a dedicat cinci decenii de activitate și realizări.

Academicianul A. Gulea a demonstrat aptitudini distinse de abordare originală a diverselor probleme științifice, afirmându-se ca un cercetător de talie internațională. El s-a impus prin rezultatele științifice valoroase pe care le-a obținut în domeniul chimiei anorganice și coordinative, urmând să fie remarcate, mai cu seamă, studiile privind stereochemia, structura electronică și stereodinamica reacțiilor de asamblare a combinațiilor coordinative ale cobaltului și altor metale, aplicarea spectroscopiei de rezonanță magnetică multinucleară în chimia coordinativă, elaborarea

noilor tehnologii, sintetizarea preparatelor cu aspect aplicativ în medicină, biotehnologii, agricultură și crearea școlii științifice *Stereochimia și Stereodinamica reacțiilor de asamblare a combinațiilor coordinative*. Este autor a circa 800 de publicații științifice în prestigioase reviste de specialitate intrate în circuitul internațional, a 15 monografii și manuale, inclusiv cinci în limbile franceză și engleză,

A adus o contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și a cadrelor științifice: sub conducerea lui științifică au fost susținute 15 teze de doctor și de doctor habilitat, peste 100 de teze de licență și de masterat, sunt în curs de elaborare cinci teze de doctor și două teze de doctor habilitat în domeniul chimiei anorganice.

Rezultatele strategice privind elaborarea inhibitorilor moleculari antitumorali de o nouă generație, design-ul și sinteza chimică a inhibitorilor moleculari cu proprietăți biomedicale au fost evaluate la justă lor valoare la prestigioase expoziții și saloane de invenție internaționale din Belgia, Polonia, Malta, Spania, Franța, SUA, Canada, Elveția, Rusia, România, Coreea de Sud etc.

Este deținător a numeroase titluri onorifice de talie mondială: Membru al Academiei de Științe din New York, SUA; Membru de Onoare al Consiliului Institutului de Relații Internaționale UNESCO, Paris. Printre distincțiile sale cele mai valoroase se numără Ordinele „Meritul Inventiv” în Grad de Comandor și de Marte Ofițer acordat de Regatul Belgiei, „Medalia de Aur pentru Servicii eminente aduse Cauzei Progresului”, ICEPEC, Bruxelles; Ordinul European de Merit în grad de Comandor, Bruxelles, Belgia; Medalia Marie-Sklodowska Curie în domeniul Chimiei, Varșovia și altele. Este decorat cu Ordinul „Gloria Muncii” și distins cu titlul onorific de „Om Emerit în Știință”.

Este semnificativ pentru comunitatea chimiștilor universitari faptul că unul dintre seniorii facultății, academicianul, profesorul universitar Aurelian Gulea, director al Departamentului Chimie, a fost distins cu titlul de Doctor Honoris Cauza al Universității „Al. Ioan Cuza” din Iași, al Universității din București, al Universității „George Bacovia” din Bacău, România, dovadă că este tratat drept unul dintre cei mai renumiți chimiști din spațiul românesc.

În condițiile actuale, când științele exacte se confruntă cu diverse provocări, inclusiv cu subvenționarea insuficientă, acad. A. Gulea a reușit să fondeze, pe baza școlii sale științifice, o nouă specialitate cu mari perspective – *chimia biofarmaceutică*. Este specialitatea care oferă posibilități inedite pentru studierea proprietăților fizice, chimice și biochimice ale preparatelor farmaceutice, schimbărilor în compoziția acestora în procesul de obținere, prelucrare, păstrare și administrare, precum și în elaborarea metodelor de sinteză dirijată, purificare, standardizare și control al calității și purității preparatelor farmaceutice.

Scopul esențial este sinteza dirijată a substanțelor chimice cu proprietăți fiziologice pronunțate, precum și utilizarea complexă a metodelor fizice, chimice, fizico-chimice și biochimice în procesul de sinteză, purificare, determinare a calității și efectului biologic al preparatului asupra organismului viu. Dezvoltarea procedurilor de sinteză a unor produse cu efect biologic preconizat și controlul purității și calității acestora va permite soluționarea unui șir de probleme de sănătate umană. Argumentele științifice judicioase bazate pe rezultatele fundamentale obținute, avizele organelor abilitate s-au soldat cu introducerea prin Lege Organică în cadrul domeniului de formare profesională *Chimie* a noii specialități – *Chimie biofarmaceutică*.

Cea de-a 70-a aniversare pe care o consemnează distinsul cercetător și pedagog este ora bilanțului, dar și o pistă de lansare a unor perspective îndrăznețe, a unor noi proiecte științifice ambițioase, pe care din tot sufletul îi dorim să le împlinească!

Academician Gheorghe Duca



Eleonora Romanescu. *Flori de toamnă*, u.p. 65 × 52 cm, 1998